

TOKAT GAZIOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

**Eğiticilerin Eğitimi
Koordinatörlüğü**

PROGRAM ÇIKTILARI VE DERS KAZANIMLARI YAZIMI REHBERİ

Hazırlayan:

Doç. Dr. Esmâ Emmiođlu Sarıkaya
Eğiticilerin Eğitimi Koordinatörlüğü
eek@gop.edu.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	2
2. Tanımlar.....	2
2.1. Bologna Süreci Nedir?	2
2.2. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) Nedir?	2
2.3. Program Çıktıları Nedir?.....	3
2.4. Ders Kazanımları (Öğrenme Kazanımları) Nedir?	3
2.5. Program Çıktıları ile Ders Kazanımları Arasındaki Temel Farklar Nelerdir?.....	4
3. Ders (Öğrenme) Kazanımları Nasıl Yazılır?	4
4. Öğrenme Taksonomileri	5
4.1. Bloom'un Bilişsel Alan Taksonomisi.....	6
4.2. Fink Taksonomisi	7
4.3. Duyuşsal Alan Taksonomisi	8
4.4. Psikomotor Alan Taksonomisi	9
4.5. Farklı Taksonomilerin Karşılaştırılması	10
5. Ders Kazanımları ile Program Çıktılarının İlişkilendirilmesi	11
6. Kaynaklar	12

1. GİRİŞ

Öğrenen ve öğrenme merkezli, şeffaf ve uluslararası düzeyde tanınabilir bir yükseköğretim sistemi için Bologna Süreci'ne uyumlu program çıktılarının ve öğrenme kazanımlarının belirlenmesi vazgeçilmezdir. Bu bağlamda hazırladığımız kılavuzun, ders tasarım sürecinin de temelini oluşturan öğrenme kazanımlarının ve program çıktılarının belirlenmesinde size faydalı bir rehber olduğunu umuyoruz. Siz değerli öğretim elamanlarının da bu rehberdeki ilkeleri kullanarak, öğrencilerinizin kalıcı ve etkili öğrenmeler gerçekleştirmelerine önemli ölçüde katkıda bulunacağınıza inanıyoruz.

2. Tanımlar

2.1. Bologna Süreci Nedir?

Bologna Süreci, Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda yükseköğretimin verimliliğini ve etkinliğini artırmayı hedefleyen ve 1999'da başlatılan bir reform hareketidir. Dört temel hedefi şu şekilde sıralanabilir:

- Akademik hareketliliği artırmak (öğrenci ve öğretim elemanı değişimi)
- Derecelerin tanınırlığını sağlamak (Diploma Eki, AKTS)
- Öğrenci merkezli eğitim modeline geçiş (öğrenme çıktıları ve yeterlilikler)
- Kalite güvencesi sistemleri geliştirmek

2.2. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) Nedir?

Türkiye Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi, ülke içinde ve uluslararası düzeyde kabul gören yeterlilikleri (bilgi, beceri ve yetkinlikleri) belirli bir düzende sınıflandıran ve birbirleriyle uyumlu hale getiren bir sistemdir. Bu çerçeve sayesinde, yükseköğretimdeki tüm yeterlilikler net bir şekilde tanımlanabilir ve tutarlı biçimde ilişkilendirilebilir.

Avrupa Yeterlilikler Çerçevesine göre **yetkinlik**, bir kişinin iş, eğitim veya kişisel gelişim süreçlerinde sahip olduğu bilgi, beceri ve sosyal, metodolojik ya da kişisel yeteneklerini uygulayabildiğini gösteren kanıtlanmış yetenekleri ifade eder. **Yeterlilik** ise, yetkili bir kurum tarafından belirlenen standartlara göre bireyin öğrenme kazanımlarını başardığının resmi olarak onaylanmasıdır. Bu onay, değerlendirme ve doğrulama süreçlerinin tamamlanmasıyla verilir. Bu sistemde, bir kişinin yeterlilik düzeyi; 'öğrenme

çıktıları' (yani bireyin neyi bileceği, anlayacağı ve yapabileceği) temel alınarak belirlenir. Bu öğrenme çıktıları, tek bir dersin tamamlanmasıyla “ders kazanımları” ve bütün ders kazanımlarının tamamlanmasının ardından da mezuniyet sonrasında “program çıktıları” olarak elde edilir.

2.3. Program Çıktıları Nedir?

Bir programdan mezun olan öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan genel ifadelerdir. Bu çıktılar, programın amaçlarını ve mezunların kariyerlerinde veya ileri çalışmalarında başarılı olmaları için gereken temel nitelikleri yansıtır. Program çıktıları genellikle geniş kapsamlı ve uzun vadeli, mezunların genel yeteneklerini ve yeterliliklerini ifade eder.

Tablo 1

Bologna Sürecine Uyumlu Program Çıktıları Örnekleri

	Bu programı başarıyla tamamlayan mezunlar;
Bilgi	<ul style="list-style-type: none">- Çeşitli iş disiplinlerinin nasıl birleştirildiği hakkında ayrıntılı bilgi ve anlayışa sahip olacaklardır.- İstatistik uygulamaları hakkında anlayışa sahip olacaklardır.
Beceri	<ul style="list-style-type: none">- İş sorunlarını analiz edebilecek ve çözümler önerebilecektir.-Bina hizmetleri mühendisliği projelerini başarılı bir şekilde çözebilecek ve çözümlerini etkili bir şekilde iletebilecektir.
Yetkinlik	<ul style="list-style-type: none">- Bağımsız çalışabilecektir.- Kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu üstlenebilecektir.- Farklı bağlamlarda edinilen deneyimlerden ders çıkarabilecektir.- Mesleki ve etik sorumluluk bilincine sahip olabilecektir.

2.4. Ders Kazanımları (Öğrenme Kazanımları) Nedir?

Belirli bir dersin tamamlanmasının ardından **öğrenenlerin** ne yapabileceğini gösteren açık ve ölçülebilir ifadelerdir. “Öğrenciler dersin sonunda hangi bilgi, beceri, tutum, değer, davranışlar vb. kazanımlara sahip olmalıdır” sorusunun yanıtı ders kazanımlarını yazarak verilebilir. Ders kazanımları, program çıktılarının daha somut, özel ve ayrıntılı bir şekilde ifade edilmesidir. Dersin içeriği, öğrenme-öğretme faaliyetleri ve değerlendirme ile

doğrudan ilişkili olmalıdır. Ancak bu şekilde eğitimde planlılık ve tutarlılık sağlanabilir. Bu nedenle, öncelikle ders kazanımlarını belirleyerek öğrencilerle paylaşmak, öğrenme-öğretme sürecini ders kazanımlarını kazandırmaya yönelik olarak uygulamak ve değerlendirme sürecini belirlenen kazanımların ne düzeyde kazandırıldığını tespit edecek şekilde gerçekleştirmek son derece önemlidir.

2.5. Program Çıktıları ile Ders Kazanımları Arasındaki Temel Farklar Nelerdir?

Temel fark kapsam, süre ve detay düzeyleridir. Program çıktıları öğrencilerin mezun olacakları program sonunda sahip olacakları yeterliklere yönelik daha genel ve bütünsel bir bakış açısı sunarken, ders kazanımları belirli bir dersin öğrenme hedeflerine ulaşmaya odaklanır ve daha özel durumları tanımlar. Ders kazanımları, program çıktılarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunan yapı taşlarıdır. Her dersin kazanımları, programın genel hedeflerine ve program çıktılarına ulaşılmasına hizmet etmelidir.

Tablo 2

Program Çıktıları ve Ders Kazanımları Karşılaştırması

	<i>Program Çıktıları</i>	<i>Ders Kazanımları</i>
Kapsam	Program genelinde mezun özellikleri	Belirli bir dersin sonunda beklenenler
Süre	Uzun vadeli (mezuniyet sonrası)	Kısa vadeli (ders sonunda)
Detay Düzeyi	Genel ve bütünsel	Özel ve ölçülebilir
Örnek	"Mühendislik problemlerini analiz eder."	"Öğrenci, bir devreyi Thevenin teoremi ile çözebilecektir."

3. Ders (Öğrenme) Kazanımları Nasıl Yazılır?

Aşağıda ders kazanımları diğer bir ifadeyle öğrenme kazanımları yazılırken dikkat edilmesi gereken hususlar, doğru ve yanlış örneklerle birlikte sunulmaktadır.

- 1. Program Çıktılarıyla Uyumlu Olun:** Ders kazanımlarının, program çıktılarına katkıda bulunduğundan emin olun.

- 2. Öğrenen Odaklı Olun:** Kazanımlar, öğrencinin ne başaracağını, nasıl başaracağını ya da ders sonunda neyi yapabileceğini açıkça belirtmelidir. Kazanımlar derste neler yapılacağını ya da ders etkinliklerinin faydalarını belirtmez. Kazanımlar öğrencilerin ders sonunda erişebilecekleri ve gerçekleştirebilecekleri düzeyde olmalıdır.
Doğru: Öğrenci, bir makaleyi eleştirel bir bakışla değerlendirerek akademik yorum yazabilecektir.
Yanlış: Bu ders öğrencilere makale yazma becerisi kazandıracaktır.
- 3. Açık ve Ölçülebilir Fiiller Kullanın:** Kazanımları yazarken “bilmek”, “anlamak”, “öğrenmek”, “inanmak” gibi belirsiz ve değerlendirilmesi zor ifadelerden kaçının.
Doğru: Öğrenci, verilen bir vaka üzerinden hasta tanısı koyabilecek ve tedavi planı oluşturabilecektir.
Yanlış: Öğrenci, tıbbi vakaları anlayacaktır.
- 4. İçerik ve Bağlamı Belirtebilirsiniz:** Kazanımın hangi konu veya bağlam içinde gerçekleşeceğini de kazanım ifadelerinde belirtebilirsiniz.
Doğru: Öğrenciler, iktisadi büyüme teorilerini güncel ekonomik veriler bağlamında yorumlar.
Yanlış: Öğrenciler, teorik bilgileri uygulayabilecektir.
- 5. Değerlendirme ile Uyumlaştırın:** Kazanımlar, öğrenmenin nasıl değerlendirileceğine dair yol göstermelidir. Sınav sorularınızı ders kazanımlarını ölçecek şekilde hazırlamaya çalışın.
- 6. Sürekli Gözden Geçirin ve İyileştirin:** Ders (öğrenme) kazanımlarınızı düzenli olarak değerlendirin ve güncel ihtiyaçlara göre uyarlayın.
- 7. Taksonomileri Entegre Edin:** Öğrenme kazanımlarının sınıflandırılmasına yönelik taksonomileri kullanarak farklı öğrenme seviyelerini veya boyutlarını hedeflemeye çalışın. Aşağıda bu taksonomilere ilişkin ayrıntılı bilgi sunulmaktadır.

4. Öğrenme Taksonomileri

Öğretim sürecinde öğrencilerimizin çok yönlü gelişimini hedefleriz. Bu hedefler; bilişsel becerileri, fiziksel yetkinlikleri, duygusal gelişimi, davranış değişiklikleri ve tutumları gibi farklı alanları kapsayabilir. Öğrencilerden beklediğimiz bu farklı hedefleri sınıflandırmak hem eğitim hedeflerimizi netleştirmek hem de öğrenme çıktılarını ölçebilmek açısından büyük önem taşır. Bu sınıflandırmayı yaparken, eğitim alanında yıllar süren araştırmalar sonucu geliştirilmiş

olan taksonomilerden (sınıflandırma sistemleri) yararlanabiliriz. Aşağıda, yükseköğretimde yaygın olarak kullanılan taksonomi örnekleri bulunmaktadır. Ders kazanımlarını belirlerken, bu taksonomiler arasından amacınıza, dersinizin içeriğine, öğrenci profiline, akademik disipline ve eğitim hedeflerinize en uygun olanını seçerek kullanabilirsiniz.

4.1. Bloom'un Bilişsel Alan Taksonomisi

Okul öncesi eğitimden yükseköğretim düzeyine kadar en çok bilinen ve uygulanan taksonomidir. Benjamin Bloom tarafından 1956 yılında geliştirilmiş, ... yılında Anderson ve Krathwohl tarafından 2001 yılında revize edilmiştir. Öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirmeye yönelik kazanımlar bu taksonomiye kullanılarak yazılabilir. Aşağıdaki tabloda Bloom'un Bilişsel Alan Taksonomisinin basamakları, açıklamalar ve her basamağa yönelik örnekler bulunmaktadır.

Tablo 2

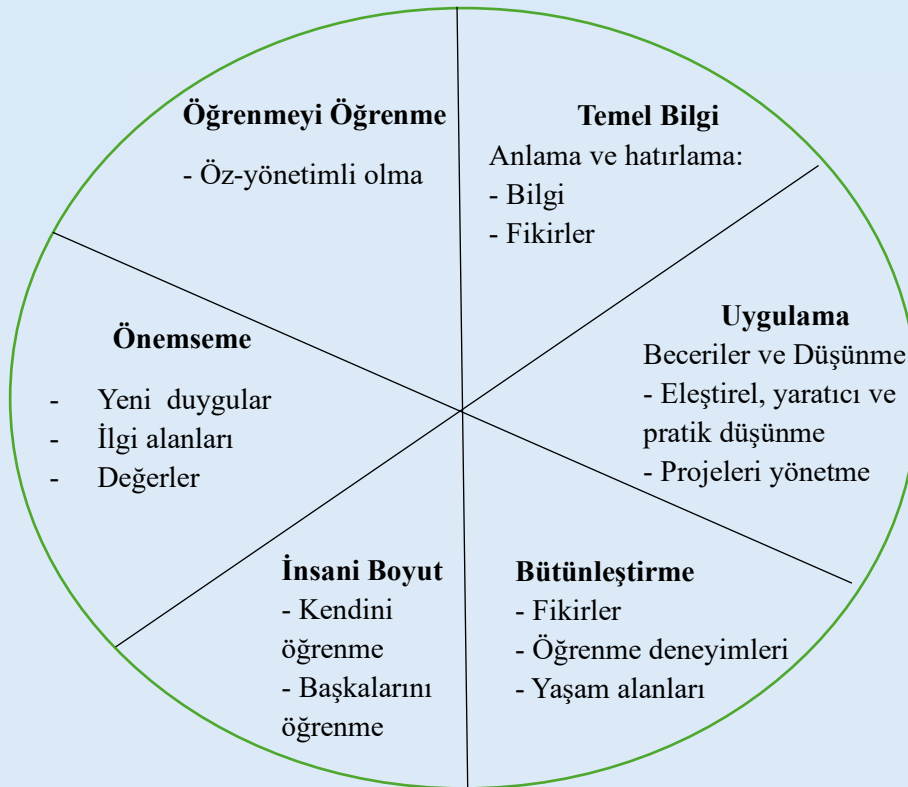
Bloom'un Güncellenmiş Bilişsel Alan Taksonomisi

<i>Basamak</i>	<i>Açıklama</i>	<i>Örnek Fiiller</i>	<i>Örnek Kazanımlar</i>	<i>Örnek Soru Fiilleri</i>
Hatırlama	Hatırlama	Tanımlar, listeler, söyler	Temel programlama komutlarını tanımlar.	Nedir? Ne? Kim? Tanımlayınız. Listeleyiniz.
Anlama	Yorumlama	Açıklar, yorumlar ve özetler	İktisadi teorileri açıklar.	Nasıl sınıflandırırsınız? Nasıl yeniden ifade ederiniz...? Nasıl özetlersiniz?
Uygulama	Yeni durumlara uygulama	Çözer, uygular, hesaplar	Verilen araştırma sorusuna yönelik uygun istatistiksel analizi uygular.	Nasıl kullanırdınız...? Nasıl çözerdiniz? Nasıl bir yaklaşım kullanırdınız...? Eğer... olsaydı sonuç ne olurdu?
Analiz Etme	Bütünü parçalara ayırma	Analiz eder, ayırır, ilişkilendirir	Edebi bir eserin ana temasını analiz eder.	Parçaları analiz ediniz Ne gibi çıkarımlar yapabilirsiniz? -Nasıl sınıflandırırız...? - ... arasındaki ilişki nedir?
Değerlendirme	Ölçütlere göre yargılama	Eleştirir, değerlendirir	Bir politikayı etkililik açısından değerlendirir.	Nasıl kanıtlarsınız? Eğer...olsaydı daha iyi olur muydu? Nasıl değerlendirirsiniz...? Nasıl önceliklendirirsiniz...?

<i>Basamak</i>	<i>Açıklama</i>	<i>Örnek Fiiller</i>	<i>Örnek Kazanımlar</i>	<i>Örnek Soru Fiilleri</i>
Yaratma	Yeni bir ürün oluşturma	Tasarlar, geliştirir, oluşturur	Yeni bir iş modeli tasarlar.	Tasarlayınız. Oluşturunuz. Geliştiriniz. Yeni ve alışılmadık kullanım alanları önerin. Yeni bir model oluşturun...

4.2. Fink Taksonomisi

Fink (2013), öğrenmeyi bir değişim süreci olarak tanımlar. Ona göre, öğrenmenin gerçekleşmesi için bireyin davranış, bilgi veya bakış açısında bir değişim yaşaması gerekir. Önemli öğrenme, öğrenenin yaşamında kalıcı ve anlamlı bir dönüşüm yaratan değişimleri kapsar. Fink, Bloom taksonomisinin özellikle yükseköğretim düzeyinde öğrencide kalıcı dönüşümlere yol açacak bazı önemli öğrenme türlerini (örneğin, öğrenmeyi öğrenme, liderlik, kişilerarası beceriler, etik değerler, iletişim yetkinlikleri, karakter gelişimi, hoşgörü ve değişime uyum sağlama) sınıflandırmada sınırlı kaldığını belirtmektedir. Buna dayanarak, altı temel önemli öğrenme türünü içeren kapsamlı bir taksonomi geliştirmiştir (Şekil 1).

Fink (2013) en ideal öğrenme deneyiminin öğrencilerin bu altı öğrenme türünün tamamını içeren bir süreçten geçmesi olduğunu belirtmektedir. Diğer bir önemli konu da bu taksonomi hiyerarşik değil, **ilişkisel ve etkileşimlidir**. Buna göre, tüm öğrenme türleri birbiriyle bağlantılıdır ve bir türdeki gelişim, diğerlerini de güçlendirme potansiyeli taşır. Tablo 3’de Fink’in taksonomisi, açıklamalar, örnek kazanımlar ve örnek soru fiilleri yer almaktadır.

Tablo 3

Fink Taksonomisi Farklı Öğrenme Alanları

<i>Kategori</i>	<i>Açıklama</i>	<i>Örnek Fiilleri</i>	<i>Örnek Kazanımlar</i>	<i>Örnek Soru Fiilleri</i>
Temel Bilgi	Bilgi ve fikirleri anlama ve hatırlama	Tanımlar, listeler, söyler, yazar	Makroekonomi politikalarını listeler.	Tanımlayınız, açıklayınız, listeleyiniz, belirtiniz.
Uygulama	Zihinsel, fiziksel, sosyal eylemlerde bulunmak	Katılır, gerçekleştir, uygular, kullanır, yapar	Bir mühendislik projesini yönetir.	Uygulayınız, çözünüz
Bütünleştirme	Yeni bağlantılar kurma	Bağlantı kurar, karşılaştırır, ilişkilendirir	Tarih ve ekonomi ilişkisini açıklar.	Karşılaştırınız, bağlantı kurunuz, ilişkilendiriniz
İnsani Boyut	İnsani anlam, kendini ve başkalarını anlama	Empati kurar, karakter geliştirir, işbirliği yapar, etkileşim kurar	Sosyal olayları ve coğrafyanın bu olaylar üzerindeki etkisini tartışabilir	Yansıtınız, değerlendiriniz, sizce nasıl hissetmiştir, siz olsaydınız ne yapardınız, tartışınız
Önemseme	Duygular ve ilgi alanları, değerler geliştirmek ve önemsemek	İlgi, heyecan, mutluluk duyar; değer verir, çaba harcar, sorumluluk alır	Sürdürülebilir kalkınmaya önem verir.	Savununuz, öneriniz, sorgulayınız. Önemi nedir, tartışınız. Nasıl önceliklendiriniz, neden?
Öğrenmeyi Öğrenme	Öz-yönetimli öğrenci olma	Yansıtır, kendini değerlendirir, kaynakları belirler	Akademik kaynakları bağımsız kullanabilir.	Zamanınızı planlayınız, öğrenme stratejinizi açıklayınız, sizde nasıl bir değişim oldu, açıklayınız

4.3. Duyuşsal Alan Taksonomisi

Duyuşsal alan, farkındalık, tutum, ilgi, duygu, değerler, kişilik gibi geniş kavramlar yelpazesini kapsar. En yaygın kullanılan duyuşsal alan taksonomisi, Krathwohl, Bloom ve Masia (1964)

tarafından geliştirilen ve duyuşsal süreci beş hiyerarşik basamakta (alma, tepkide bulunma, değer verme, örgütleme ve kişilik haline getirme) açıklayan taksonomidir. Tablo 4'te, bu taksonomiye yönelik açıklamalar, örnek kazanımlar ve bu kazanımların ölçülmesi için kullanılabilecek değerlendirme tekniklerine yönelik örnekler yer almaktadır.

Tablo 4

Krathwohl, Bloom ve Masia'nın Duyuşsal Alan Taksonomisi

Basamak	Açıklama	Örnek Fülller	Örnek Kazanım	Değerlendirme
Alma	Uyarani, durumu vb. fark etme seçici dikkat	seçer, tarif eder, örnek verir, tanımlar, yerini belirler, isimlendirir, işaret eder, seçer	Yeni tanışılan kişilerin isimlerini hatırlar.	Geri bildirim formları, anketler, Eşleştirme, görüşme, testler, özet yazdırma
Tepkide bulunma	Öğrenme sürecine etkileşimli şekilde dahil olma, isteksiz uyumdan başlayıp, giderek ilgili ve istekli katılıma dönüşür. En üst seviyede öğrenci, aktiviteleri kendisi arar ve zevk alır.	Gönüllü katılır, istekle takip eder, ilgiyle dinler, cevaplar, yardımcı olmaktan zevk alır.	Ödevlerini istekle tamamlar.	Görüşme, gözlem, anketler, akran değerlendirmesi, derse katılım durumu
Değer verme	Değerler önce kabullenilir, sonra benimsenir ve en sonunda kişinin hayatında köklü bir yer edinir	Takdir eder, değer verir; değerlerini yansıtır, savunur, önemini tartışır, önem verir	Çalışma alanını temiz tutmaya önem verir.	Gerçekleştirilen çalışmaların düzgünlüğü, son teslim tarihlerine uyma, anketler, ölçekler, raporlar
Örgütleme	Değerlerin bütünleştirilmesi ve karşılaştırılması, önceliklere göre sıralanması	Karşılaştırır, önceliklendirir, bütünleştirir, birleştirir	Farklı etik yaklaşımları karşılaştırır ve kendi değer sistemine uygun olanı gerekçelendirerek savunur.	Anketler, ölçekler, görüşme, kavram haritaları
Kişilik haline getirme	İçselleştirilen değerlerin davranışları kontrol etmesi	Eleştirel düşünür, alışkanlık haline getirir	İş etiği kurallarını içselleştirir.	Öz-değerlendirme, anketler, görüşme, gözlem

4.4. Psikomotor Alan Taksonomisi

Psikomotor beceriler zihin ve kas koordinasyonu gerektiren becerilerdir. Bixler (2011), Simpson (1972), Dave (1970), ve Harrow (1972) tarafından geliştirilen farklı taksonomileri basitleştirerek ve birleştirerek 4 basamaktan oluşan hiyerarşik bir psikomotor alan taksonomisini oluşturmuştur. Tablo 5'de bu basamaklara yönelik açıklamalar, kazanımları

yazarken kullanabileceğiniz örnek fiiller, kazanım örnekleri ve değerlendirme süreçlerine yönelik örnekler yer almaktadır.

Tablo 5

Psikomotor Alan Taksonomisi

<i>Basamak</i>	<i>Açıklama</i>	<i>Örnek Fiiller</i>	<i>Örnek Kazanım</i>	<i>Değerlendirme</i>
Gözleme	Fiziksel bir eylemi zihinsel olarak odaklanarak dikkatlice izleme	İzler, gözler, gözlemler	Mikroskopun nasıl kullanıldığını izler	Açık uçlu sorular, raporlar, projeler, gözlem
Taklit Etme	Fiziksel bir eylemi taklit etme	Taklit eder, yardımıyla yapar	Yazılı yönergeleri takip ederek kalibrasyon cihazını çalıştırır	Gözlem, performans değerlendirme
Pratik Yapma	Bir fiziksel eylemi tekrar tekrar yardım almadan yapma	Uygular, yapar, ölçer, karıştırır, çalar, inşa eder	Yardım almadan piyano çalar	Gözlem, performans değerlendirme
Yeni duruma uydurma	Duruma göre geliştirerek fiziksel eylemi mükemmelleştirme	Ustaca gerçekleştirir, farklı bir şekilde yapar, yeni bir tarz yaratır	Kendine özgü tarzda resimler yapar	Gözlem, performans değerlendirme, sergi, proje

4.5. Farklı Taksonomilerin Karşılaştırılması

Bu kılavuzda, kolay uygulanabilir olması ve yükseköğretimde diğerlerine göre daha yaygın kullanılması nedeniyle belirli taksonomilere örnekler verilmiştir. Ancak, eğitim alanında pek çok farklı sınıflandırma sistemi bulunmaktadır. Eğer burada önerilen taksonomiler dersinizin hedeflerine uygun değilse, başka bir model seçebilir veya kendi ihtiyaçlarınıza göre öğrenme alanlarını yeniden düzenleyebilirsiniz. Bu kılavuzda yer alan taksonomilerin tüm boyutlarını tek bir tabloda karşılaştırabilmeniz için Tablo 6 aşağıda sunulmuştur. Böylece tüm sınıflandırmaları kolayca gözden geçirebilir ve karşılaştırabilirsiniz.

Tablo 6

Farklı Taksonomiler ve Boyutları

Bloom Bilişsel alan	Fink Önemli Öğrenme Alanları	Krathwohl ve ark. Duyuşsal alan	Bixler Psikomotor alan
Hatırlama	Temel Bilgi	Alma	Gözleme
Anlama	Uygulama	Tepkide Bulunma	Taklit etme
Uygulama	Entegrasyon	Değer verme	Pratik yapma
Analiz Etme	İnsani Boyut	Örgütlenme	Yeni duruma uydurma
Değerlendirme	Değerler ve Tutum	Kendine mal etme	
Yaratma	Öğrenmeyi Öğrenme		

5. Ders Kazanımları ile Program Çıktılarının İlişkilendirilmesi

Dersinizin hedeflerini belirlerken, her bir öğrenme çıktısının hangi program çıktılarına katkı sağladığını açıkça göstermelisiniz. Bu ilişkilendirme,

- Dersinizin programdaki yerini ve önemini netleştirir
- Program bütünlüğünü sağlamaya yardımcı olur
- Eksik veya zayıf bağlantıları görerek ders içeriğini iyileştirme fırsatı sunar

Örneğin; “Temel Mutfak Becerileri” bir lisans programı ve “salata yapımı” bir ders olsaydı, ders kazanımları ve program çıktıları ilişkilendirmek için aşağıdaki gibi bir matris kullanabilirdik.

		Program Çıktıları				
		P1. Ustaca bıçak kullanabilir.	P2. Hijyen kurallarına uyar.	P3. Zengin malzeme bilgisine sahiptir.	P4. Farklı sunum tekniklerini kullanır.	P5. Lezzet dengesi sağlayabilir
Ders Kazanımları	1. Sebzeleri doğru tekniklerle keser.	x	x			
	2. Salata malzemelerini mevsimine göre seçer.			x		
	3. Lezzet dengeleyecek şekilde sos hazırlar.			x		x
	4. Tabağı restoran standartlarında sunar.				x	
	5. Çapraz bulaşmayı önleme kurallarını uygular.		x			

6. Kaynaklar

- Bixler, B. (2011). The ABCDs of writing instructional objectives. Instructional Goals and Objectives. <https://piistech.edu/wp-content/uploads/2022/06/The-ABCDs-of-Writing-Learning-Objectives.pdf>
- Bloom, B. S. (1956). Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain. Londra: Longmans, Green.
- Centre for Teaching Excellence, University of Waterloo. (n.d.). Affective domain - Bloom's taxonomy. https://uwaterloo.ca/centre-for-teaching-excellence/sites/default/files/uploads/files/affective_domain_-_blooms_taxonomy.pdf
- Fink, L. D. (2013). Creating significant learning experiences: An integrated approach to designing college courses. John Wiley & Sons, Incorporated.
- Fink, L. D. (n.d.). What is "significant learning"? University of Oklahoma.
- Iowa State University Center for Excellence in Learning and Teaching. (n.d.). Bloom's taxonomy. <https://celt.iastate.edu/prepare-and-teach/design-your-course/blooms-taxonomy/>
- Karagöl, İ., & Adıgüzel, O. C. (2022). Duyuşsal alan ve duyuşsal alan taksonomileri. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(2), 217-240. <https://doi.org/>
- Krathwohl, D. R., Bloom, B. S., & Masia, B. B. (1964). Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook II: Affective domain. David McKay.
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (2011). Öğrenme kazanımları yaklaşımı: Avrupa yeterlilikler çerçevesi serisi: Not 4
- O'Neill, G. (2010). Guide to taxonomies of learning outcomes. University College Dublin. <http://www.ucd.ie/t4cms/taxonomies3.pdf>
- UNESCO-UNEVOC International Centre for Technical and Vocational Education and Training. (n.d.). Action verbs for objectives. <https://unevoc.unesco.org/e-forum/ActionVerbsforObjectives.pdf>
- Yükseköğretim Kurulu, Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı. (n.d.). Avrupa yeterlilikler çerçeveleri <https://uluslararasi.yok.gov.tr/uluslararasilasma/tyyc/giris>